

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petítor ára 16 fillér.
Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

Pünkösdi ünnepére.

A pünkösdi Lélek a szeretet szellemét árasztotta ki a világra. Azelőtt — a pogány ó-kor hosszú századai alatt — az emberek között az emberi közösség érzete sem volt meg, nép néppel szemben s egy és ugyanazon nép körében emberemberrel szemben idegennek érezte magát.

A keresztény pünkösdi első napja óta más a világ ábrázata. Az ünnep ihletett szónoka, Sz. Péter apostol testvéri szóval köszönti az egybegyűlt néptömeget Jeruzsálem utcáin: Férfiak, atyámfiai! S a testvéri szó, melyet szárnyára kap a krisztusi szeretet szelleme, testvéri érzésekkel forrasztja össze a hívők szíveit. A hívek sokaságának pedig egy szívök, egy lelkek vala — mondja az Irás.

Igen, a hívek sokaságának, mert a hitetlenek olyanok maradtak, a minők azelőtt voltak. Sem szívök, sem lelkek nem volt egymásé, hanem idegeneknek érezték magukat azután is. Gyűlölték, szidták és támadták egymást azután is.

Ne várjon erkölcsi átalakulást a világ a kereszténységtől, ha azt be nem fogadja. Ahol élő hit nincs, ott most is a régi pogányság szelleme uralkodik. Az emberek gyűlölik, ócsárolják, szidják, támadják egymást. Ahol élő hit nincs, ott

még semmi sincs az egyenlőségből, a szabadság és testvériségből. Ahol élő hit nincs, ott még szolgaság van a társadalmi alakulásokban, egyenlőtlenség a jogviszonyokban, igazságtalanság a politikában.

A francia forradalom zászlót bontott keresztény jelszavakkal, egyenlőséget, testvériséget, szabadságot hirdetett, s ugyanakkor üldözte azt az isteni erőt, amely az emberi szíveket a testvériség melegágyává teszi s kicsíráztatja belőlök az emberi és polgári jogok és szabadságok életadó hajtásait. Civilizációt akart teremteni keresztény tartalom nélkül, jólétet keresztény szellem nélkül. Vállalkozása csődöt mondott. Saját népe, a melynek fülébe dörögte jelszavait, meghasonlott, izekre bomlott fel, úgy hogy soha sem volt nagyobb a francia nemzet fainak egymás közötti viszálykodása, gyűlölete, egymás elleni vérszomja, mint éppen abban az időben, a mikor nagy átalakulást hirdető jelszavaikat az új rend homlokára irták.

Nem is ért el a francia forradalom semmit sem, ami haladást jelentene az emberszeretet és a népjogok terén. Le kellett csillapodnia a forradalmi láznak, el kellett némulnia a harcok zajának, ki kellett költözködni az istentagadás képében megújított pogány szellemnek, hogy visszatérhessen az emberek szívébe a test-

vériség érzése, melyet Krisztus lelke, a pünkösdi Lélek vitt be a szívekbe, s melyet ott éppen azért csak Krisztus lelke tarthat fenn. Nincs az egész világrendben jelenség, a melynél hathatósabban érvényesülne az a nagy elvi igazság, hogy fentartani csak azzal az erővel lehet valamit, a melylyel azt megalkottuk.

A testvériség a pünkösdi Lélek műve, azt ennél fogva csak Ő tarthatja fenn. A honnét számúzik az élő hitet, a Szentlélek kegyelmeinek forrását, ott nem ver gyökeret a testvériség, nem fejlődik ki a jogegyenlőség, nem virul ki a szabadság fája.

Minél több van a világ művelt népeinél a kereszténységből, annál több van náluk a humanizmusból, a jogegyenlőségből és a közszabadságokból is. Angliának a népe erősen keresztény érzelmű s azért van az, hogy minduntalan rámutatunk a gazdag és nagy Albionra, mint olyan nemzetre, amely a népjóléti intézmények, a társadalmi viszonyok rendezettsége és az alkotmányos joggyakorlat terén vezérlő lépésekkel halad előre. Németország, Hollandia, Belgium népeinél az öntudatos keresztény szellem kialakulása hasonlóképpen nagy fejlettséget ért el, s azért ezekben az országokban is a civilizáció előre haladt a testvériség, jogegyenlőség és szabadság jegyében.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Pünkösdi imádság.

— Moore. —

*Te vagy, óh Isten, létoka
Ereje e csudás világnak,
A nap fénye, éj mosolya,
Arcodról visszaverett sugár csak,
Dicsőséget beszélnek mindenek,
Mi szép, mi fényes, mind, mind a Tied!*

*A nap, ha bucsusugarát
Az estnek fellegére hinti,
S az aranyos nyíláson át
Szemünk a menybe vél tekinteni,
E rózsapír, ez édes esti kép
Szelíd bübbája, Uram a Tied!*

*S az ég, ha csillagezrivel
Föld és ég fölött szárnyát kibontja,
Óriás madár, melynek ezer
Csillagszemmel behintve tolla;
Mind e magasztos, égi szent tüzek
Főnsége, bája, Uram a Tied!*

*Lehelleted száll szelíden
A tavasz enyhe sóhajába;
Kegyes szemeid fényiben
Fakad a nyár minden virága.
Dicsőség beszélnek mindenek:
Mi szép, mi fényes, mind, mind a Tied!*

Ford.: Jánosi Gusztáv.

Spanyolország.

Írta: Tóth Mike S. J.

A spanyol vasutak.

Minden nagyobb spanyolországi útleírásnál panaszkodat olvastam a vasutak fölött; de olyanok ezek az állapotok most is, hogy azokat méltó módon alig lehet leírni. — A lassúságról nem is szólok; hisz még a „tren sur expreso“ is (I. oszt.) csak 37—40 kilométert tesz meg óránként. Erre azonban van is okuk; mert maguk a spanyolok figyelmeztettek rá, mily borzasztó rossz állapotban vannak a hidak, a hegyszakadékok viaduktjai, és a magas töltések támaszfalai: valódi csodának tartják, hogy több szerencsétlenség nem történik. — A vágányok oly gondatlanul, és oly szakmerret-hiánnyal vannak lerakva, hogy több helyütt ülő testrésznünk úgy rázkódott, mintha mindnyájunkat rostára ültettek volna, mellünk és fejünk pedig himbálózott, mintha szélvészduitta tengeren bukdácsoló hajócskán ülnénk: keserű mosollyal egymásra néztünk és hallgattunk, nehogy a nyelvünket leharapjuk.

Kényelemről szó sem lehet, még annyi sincs, mint az olasz vasutakon, akármelyik osztályt vesszük tekintetbe. Egyszer próbaképen a 3-ik osztályt használtam, de még e próbát sem ajánlha-

tom senkinek. Még a 2-ik osztály is, a föltötte szűk szakaszok tíz ülésével, valódi kínzókamra. — Átjáró körzről, vagy folyosóról ne tessék álmódolni; csak egyszer volt szerencsém (!) egy „tren expreso“-hoz Madrid és Baeza közt, melynek kocsijai folyosóval bírtak, de azok olyanok, hogy rajtok a legcingárabb két ember sem térhet ki egymásnak. Azonkívül Madridban a számozott ülőhelyeket mind betöltötték, a közbeeső állomásokról azonban új utasokat vettek föl, akik természetesen csakis a folyosókon helyezkedhettek el, táskáikkal, ládáikkal, kosaraikkal egyetemben. No ez már nem express-, hanem compress-vonat. S az nagyobbára így van.

Tarragónából Sagunto felé menve borzasztó hőségben heten izzadtunk már egy szakaszban. Egyszerre csak szakaszunk előtt terem két paraszt, és sem szó, sem beszéd, felugranak hozzánk, és utánok három asszony és két neveletlen 9—11 éves gyermek, táskáikkal, kosaraikkal és elmaradhatatlan korsóikkal. Én nagyot kiáltottam, hogy legfeljebb három hely van elfoglalható. Ők azonban nagyot röhögtek boszankodásom fölött s azt válaszolták, hogy ők szabad spanyolok, oda mennek, ahová nekik tetszik. Erre az állomásfőnök után kiáltottam: Señor Jefe! S. Jefe! Mutattam neki a tömeget, és kértem intézkedését. „Igazá-

Francia- és Spanyolországban a keresztény öntudat vagy degenerálódott üres alakissággá, vagy kiveszett éppen a vezető körök lelkéből, azért ott van a legizibb gyűlölet a társadalom egyes rétegei között, ott legnagyobb az állami központosított hatalom nyomása a polgároknak és azok szabadságaira, ott legnagyobb mérvet öltenek azok az igazságtalanságok, melyeket a hatalom birtokosai a jogegyenlőség rovására elkövetnek.

Nálunk Magyarországon is a társadalmi rétegek között az idegenkedés, a mely az utóbbi években a gyűlölet jellegét öltötte magára, a rendezetlenség a jogviszonyokban, a szolgaság és az igazságtalanság a politikában, a liberalizmus uralma alatt keletkeztek és fejlődtek ki annyira, hogy nemcsak társadalmi életünk békéjét, hanem nemzeti és állami életünk fenmaradását is veszélylyel fenyegetik.

A liberalizmus, mint egoizmuson alapuló rendszer, halálos ellensége a keresztény szellemnek. Üldözte is azt és üldözi most is minden téren, az iskolában, a családban, a társadalomban és a politikában egyaránt. Megtúr mindent, csak keresztény szellemet nem tűr meg a liberalizmus, mert tudja, hogy mihelyt a szívekben kivirágzik a testvéri szeretet érzése, a keresztényszellemnek ez a gyönyörű hajtása, vége van az egoizmus gazdálkodásának.

Testvéries érzület mellett nem lehet az embereket agyonzaklatni közigazgatási igazságtalanságok és törvénytörésekkel; nem lehet az embereket kifosztani uzorával és csalással, nem lehet hazájából kiűzni a népet a gazdasági kartellek és trusztoknak kedvező politikával; nem lehet elnyomni a gyengét, nem lehet jogaitól megfosztani a védtelent.

Testvéri érzület mellett erősen fejlődik, terjed és gyakorlatilag is érvényesül a jogegyenlőség nagy elve és a politikában uralomra jut a szabadság és igazság széleskörű jogositványainak az érdeke.

„Hát ki tehet ezen erőszakoskodás ellen?” „Én nem.” „Akkor panaszt emelek az igazgatóságnál.” „Azt teheti, de én itt nem tehetek semmit.” Ezt a mafiaságot és igazságtalanságot látván, odaszóltam: „No már látom, hogy Spanyolországban minden lehetséges.” Mintha csak tarantella harapta volna meg: a Señor Jefe elsápadt, sarkon fordult és ment; a betolakodott durva csöcselék pedig nagyot nevetett a berzenkedő „extranjero” fölött.

Ily szűk s alkalmatlan kocsikban, és ily rendezetlen viszonyoknál tessék csak még az éjjeli utazást elképzelni. A spanyol vasuti kocsi rendszeren úgy vannak szerkesztve, hogy minden szomszéd szakasz választófalán két-két téglalakú ablak van. Nem tudtam magamnak azok célját megfejtetni. Hogy az utasok egymást ellenőrizték? vagy a spanyol kíváncsiság követeli ezt? Mert az igaz, hogy nappal ide is, oda is, sokat kíváncsiskodtak. Ahá! Este tisztában voltam. Két szakasznak egy olajmécses adnak. Ha ez az egyik szakaszban ég, be kell világítani a másikat is. Hogy milyen világítás ez, elképzelheti bárki. — 11 óra felé már jó nehéz az ember feje; de se-hová sem lehet azt támasztania: a ronda deszkafalon dobol vele az irgalmatlanul hánykolódó kocsi;

Ez pedig a sírját ássa meg az egoizmusnak és a rajta alapuló politikai rendszernek. Innét a nagy harc a liberális és keresztény irányú politikai rendszerek között.

Ennek a harcnak a kimenetele nem lehet kétséges! A civilizációt fentartó erők nem semmisülhetnek meg. Az emberiség ma már nem élhet testvériség nélkül, mert ettől függ haladásának egész jövője. A testvériséget pedig fentartja az, aki azt meghozta a világra, a pünkösdi Lélek, a keresztény politikának vezető lelke.

Számító és álmodozó politika. Gróf Tisza István a nemzetinek nevezett munkapárt ó-liberális bookmakerje, minap Sátor-Ujhelyen mondott beszédében igen jellemző kritikát mondott I. Rákóczy György és II. Rákóczy Ferenc politikájáról.

Nekünk, swarzelb néppártiaknak II. Rákóczy Ferenc dicsőséges nemzeti hős, páratlan jellem-nagyság, a ki hazája szabadságáért nyugalmát, családi boldogságát, vagyonát, rangját, jövőjét áldozta fel. Hála Istennek veünk tart ennek a nemzetnek minden hű fia, a ki még hevülni tud az ideális, tiszta hazaszeretet lángjainál.

Gróf Tisza Istvánnak II. Rákóczy Ferenc álmodozó politikusa, a ki bukásba sodorta a nemzeti ügyet, ellenben I. Rákóczy György számító politikusa, a ki megszerezte a nemzetnek a linzi bekekötést.

Mi is van abban a linzi békekötésben? Nehány felfűjt vallási sérelem orvoslásának az ígéretén kívül, ez van benne:

I. Rákóczy György megkapja Tokajt és Tarcait örök tulajdonul. Neki adja a király Régezet is. Ha Bethlen István és Péter örökös nélkül halna el, Ecsed vára is Felső- és Nagybányával együtt örökül száll a fejedeleme. A hét vármegye, melyeket egykor Bethlen Gábor birtokolt, (Abauj, Zemplén, Borsod, Bereg, Ugo-csa, Szabolcs és Szatmár) a fejedelem birtokában marad, Szabolcsot és Szatmárt a fejedelem fiai is birni fogják halálukig.

Ugy-e bár jól gondoskodott magáról I. Rákóczy György az 1645-iki linzi békekötés szerződésében? Gróf Tisza István ezt *bölcsen* számító politikának nevezi. Számító volt, az igaz és bölcs is, ha az egyéni önérdek kielégítését bölcseségnek lehet mondani.

Ellenben II. Rákóczy Ferenc politikája Tisza szerint álmodozó politika volt. Pedig ha megbu-

kott is Rákóczy szabadságharca, azt az egy eredményt mégis meghozta, hogy megszabadította az országot a császári hadak fosztogatásától s a nemzeti erő csodás összegyűjtése által egyszer s mindenkorra lehetetlenné tette az alkotmányellenes országkormányzat sikerét.

Ez persze nem bölcsesség azok szemében, a kik a politikát saját önző céljaikra szeretik kihasználni.

Van bizony elég oka szégyenlenie magát annak a városnak, mely nemzeti történelmünk dicsőségének ilyen nemtelen ócsárlását szó nélkül eltűrte.

Zoborfüred.

A Zoborhegy éghajlati és közegészségi előnyeit modern alkotások révén kihasználni törekvő mozgalom ma már azon a ponton van, hogy a részvénytársaság létesítését kezdeményező alapítók, az erre vonatkozó aláírási felhívást is kibocsátották, melyet, mint a mozgalom célját és terveit megvilágító alaprajzot, a következőkben közlünk:

Alulírottak Nyitraváros forgalmának emelésére, kies Zoborhegyünk gyógytelevé váló fejlesztése céljából részvénytársaságot létesíteni szándékozunk.

Az eszme nem új, évtizedek óta más és más alakban merült fel. A város java iránt érdeklődő férfiak majd a zobori zárda vizgyógyintézeté váló átalakítása, majd klimatikus üdülőttelep létesítése útján az eszmének alakot adni óhajtottak. Jelen vállalkozásunk más alappól indul ki. Az alakítandó részvénytársaság mindenekelőtt a gyógyfürdő jellegét kívánja biztosítani Zobor számára, hogy ily módon a gyógyfürdőknek az állam és a város által nyújtható kedvezmények révén a vállalat prosperálását megalapozza.

Célunk és tervünk egyelőre kis eszközökkel beérni és fokozatosan fejleszteni a vállalatot.

Szándékunk első sorban létesíteni egy modern berendezésű vizgyógyintézetet a Zoboron, közel az erdőhöz s oly helyen, ahol elegendő víz áll rendelkezésünkre. A vizgyógyintézetben a vizkurán kívül a fizikális gyógymódnak egyéb eszközeit: a masszazt, a villanyozást, a gyógygimnasztikát és a mekano-terápiát is felkaroljuk.

Emellett súlyt helyezünk a Zoborhegy egyéb, rendelkezésünkre álló gyógyító tényezőire: a napra és a levegőre. Zobort kedvező déli fekvése mellett, tartós insolációja, jó, tiszta, pormentes levegője, nap- és levegőkurák berendezésére kiválóan alkalmassá teszik.

Már a kezdet ezen szerény keretében szük-

az ember lábait tapossák a be- és kijárók, hisz ha kíméletlen spanyolok sem volnának, nem látnak a sötétben.

A spanyolok maguk mondták nekem, hogy a spanyol vasutak sohasem törődnek utasaik kényelmével. Sajnos még többet is tapasztaltam. A régi rendszerű, rozoga kocsikon nemcsak a víz és mozdó hiányzik, hanem még az árnyékszék is. Tessék már most a 12 vagy 24 órán át utazó közönség helyzetét elképzelni. Az állomásokon e dologban tapasztalt spanyolok nem az állomás-épület felé, hanem az ellenkező oldalon rohannak ki: minek? könnyű eltalálni. Sőt nem egyszer láttam őket menetközben a kocsi ablakán épen nem kétes, nem is esztétikus szituációban. Ugy-e furcsa tableau! Nappal még föl lehet fődözni némely állomáson egy kis bódét azzal a fölírással: Retrete.

Caballeros. Donas.

De azok egy személyre valók, éjjel nem vehetők észre, sőt a tartózkodási idő bizonytalansága miatt, nappal sem vehetők igénybe.

Ami pedig a kocsi tisztaságát illeti, hát ez egyszerűen leírhatatlan: ha a mi vasuti kocsiainkat egy évig nem söpörnek, nem tisztítanak ki, semmiesetre sem volnának olyan rondák, mint a spanyol kocsi egyáltalán. — Egyébiránt ez ott

nagyon természetes. Ha a spanyol csak 3-4 órányira is utazik, batyut, kosarat, kancsót, vagy tömlőt visz magával, és utközben lakmározik, persze a hagymahéjat, a csontdarabokat, stb. hanyagul a padozatra dobja, a cigarettavégeket is oda, valamint az alma- s a földimogyoró-héjakat is, azután nagyokat köp, az ablak függönyével letörli száját, kezét; poros-piszkos lábait az átel-lenben ülő mellé a padra helyezi, de soha észbe nem jut, hogy a piszkot letörölje, vagy hogy ez talán az átel-lenben ülő utasnak nem kellemes.

Mindezek ellen teljesen hiábavaló a felszólalás, a panasz. A vasutak Spanyolországban mind magántársulatok kezében vannak; ezeknek pedig mindegyike gondoskodott róla, hogy igazgatóságában benn legyenek a politikai és társadalmi élet vezérférfiai. Ezek aztán, a jó díj fejében, nem a forgalom lebonyolítása könnyítéséről, a gazdasági érdekek előmozdításáról, az utazó közönség panaszainak orvoslásáról gondoskodnak; hanem igenis arról, hogy a központba érkező panaszokat befolyással elnyomják.

Nagy műveltségű, és önálló ítéletű urak közt e tárgyról beszélgetvén, dicsérettel jellemeztem a mi vasutaink szolgálati pontosságát, tisztaságát és minden irányban nagy tökéletességét, és arra serkentettem őket, hogy náluk is tegyék a vas-

ségesnek mutatkozik egy terjedelmesebb szálló létesítése, ahol az idegen mérsékelt áron egészséges és a modern igényeknek megfelelő elhelyezést, jó és diéta gyógyeljárással kapcsolatos eljárást fog találni.

Vállalkozásunkban támogat azon körülmény, hogy már most — különösen a családok idegenek elhelyezésére — számos, olcsó áron az egész vidékre bérlehető magánlak áll rendelkezésre.

Vállalkozásunk sikerének alapfeltételét képezi, hogy a terjedelmes Zoborhegy egyes részeit: a Zárdát, az Ujhegyet, az Orbánkápolna környékét, az Úri- és Mártonvölgyeket egymás között és a várossal kényelmes forgalmi eszközökkel könnyen és olcsón hozzáférhetővé tegyük és a mennyire a forgalom emelkedése azt lehetővé teszi villanyos összeköttetést létesítünk és a jövőbe vetett prespektívával a telepet villanyos világítással lássuk el.

Habár társulatunk alakulása nem az anyagi hasznot tartja főcéljának, kellő érdeklődés és a zabori telekbirtokosoknak az érdekeltségbe való bevonása révén biztos a reményünk, hogy a vállalkozás a jövedelmezőség tekintetéből is prosperálni fog annál is inkább, mert a modern korban az üdülés immár közszükségletet képez, melynek kielégítését megkönnyíti a város kedvező vasúti összeköttetése úgy a fővárossal, mint a dunántúli megyékkel, valamint nyugat és észak felé az egész külfölddel.

Üdülésre és gyógytelep létesítésére a Zoborhegyet alkalmassá teszi az ideynek aránylag hosszú tartama, közelsége egy nagy intelligenciával bíró városhoz, a nyári utóideyben rendelkezésre álló és szállókurákra kiválóan alkalmas ki-tünő szőlőkultúra, úgy hogy mindezen körülmények sok tekintetben előnyt biztosítanak a vállalatnak más hegyvidéki klímával bíró telepekkel szemben, s biztosítják egyszersmind jövedelmezőségét, mert lehetővé teszik a berendezések és a felszerelések hosszabb időn át tartó kihasználását.

Közös érdeke a vállalat létesítése úgy Nyitra városának, mint a zabori hegyközségnek. Vállalkozásunk fellendíti Zoborhegyünk jövő fejlődését, emeli a város forgalmát, jövedelmet biztosít a kereskedőnek és az iparosnak, piacot nyit a mezőgazdának és a termelőnek a folyton fokozódó idegenforgalommal és építkezésekkel.

Jelzett céljaink keresztülvitelére:

1. megalakítjuk a részvénytársaságot „Zoborfüred (Nyitra mellett) gyógy- és légfürdő részvénytársaság“ cége alatt. Székhelye Nyitra. Tartama határozatlan.

2. A társaság célja az előadottak után Zor-utakat az állam tulajdonává. Ők erre csak azt felelték, hogy „akkor még rosszabb volna.“ No ezt nem igen hittem, mert rosszabb nem lehet, mint most. A minden évben más országban megtartani szokott vasúti kongresszust sem merték még soha Spanyolországba meghívni.

Méltányoljuk érdemök szerint a mi vasutaink kitünő szervezetét, berendezését és fegyelmezett szolgálatát!

Sziporka.

Mark Twain haldoklása. A minap elhunyt nagy humorista, Mark Twainről még mult évi decemberben az a hír terjedt el, hogy haldoklik. A hír az ősz írónak is tudomására jutott és a következőkben cáfolja meg a haldoklásáról szóló híresztelést:

„Olvasom az újságokból, hogy én haldoklom. A híresztelés nem igaz. Én még ilyen dolgot sohasem tettem életemben. Kitünő egészségnél örvendek. Boldog karácsonyi ünnepeket kívánok mindenkinek.

Mark Twain“

Az ez évi áprilisban azonban Mark Twain komolyan haldoklott és bár ő ezt addig soha életében meg nem tette, bizony meg is halt.

A halál olyan humorista, a ki akkor sir, mikor mások nevetnek és akkor nevet, mikor mások sírnak.

borhegyen vízgyógyintézetet, klimatikus gyógytelepet és az ezzel kapcsolatos intézményeket létesíteni.

3. Az alaptőke 100,000 kor., mely ezer darab (kettéválasztható A. és B. jelzéssel) 100 korona névértékű, bemutatásra szóló részvényre oszlik.

4. A részvényjegyzéskor minden részvény névértékének 10%-ka és 2 kor. részvényenkinti alapítási költség fizetendő; a hátralékos részvényár pedig 3 egyenlő részletben, még pedig 1910. évi június hó 15-ig 30%, 1910. évi július hó 15-ig 30% és 1910. évi szept. 1-ig 30% fizetendő be.

5. Az alapítók sem maguknak, sem mások részére kedvezményeket nem tartanak fenn, csupán a tényleges alapítási kiadások megtérítését igénylik, amelyek az e címen befizetett alapítási költségekből fognak fedeztetni.

6. A részvények jegyezhetőek: az alapítóknál, a Nyitrai Hitelbank, Nyitrai Iparbank, Nyitrai Keresk. és Hitelintézet, Nyitrai Takarékpénztár, Nyitrai Népbank, Nyitrai Központi Bank r. t.-nál 1910. évi június hó 10-ik napjának déli 12 órájáig.

A jegyzendő részvények névértékének 10%-a, valamint a részvényenkinti 2 korona alapítási költség nyugta ellenében az alulirt alapítók kezéhez, illetve a felsorolt helybeli pénzintézeteknél azonnal lefizetendő. A további részletek pedig a Nyitrai Iparbanknál a részvénytársaság folyószámlája javára lesznek befizetendőek.

Kedvező auspiciumok mellett meginduló, anyagi kockázattal nem járó vállalkozásunk bátorit arra, hogy a tisztelt nagyközönséghez fordulunk a részvények jegyzése végett és biztos a reményünk, hogy azok már itt helyben a legrövidebb idő alatt elhelyezést fognak találni.

Nyitra, 1910. évi május hó 8-án.

Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök, Craus István főispán, Arpási Imre nagybirtokos és bankigazgató, dr. Biringer Ferenc vm. tiszti főorvos, Bozhorn Vilmos nagykereskedő és háztulajdonos, Csernyák Rezső kereskedő, ház- és földbirtokos, Farkasházy Hugóné háztulajdonos, Ferraris Arthurné nagybirtokos, Gyulai Mihály vár. főmérnök, özv. Herberth Antalné háztulajdonos, Horváthy Imre ny. p. ü. főbiztos, háztulajdonos, Huszár István keresk. tanácsos, házbirtokos, dr. Kállai Ármin ügyvéd, ház- és földbirtokos, Kondor István nyitrai kanonok, dr. Kramer Emil ügyvéd, háztulajdonos, Kramer Sándor nagykereskedő, háztulajdonos, dr. Lakits István nagybirtokos, Lassú Nándor gyógyszerész, háztulajdonos, Mihálik József nyitrai kanonok, Ocskay László, vár. pénztárnok, nagybirtokos, Ottó Árpád m. kir. p. ü. számtanácsos, háztulajdonos, Paulik Andor püspöki főpénztáros, háztulajdonos, Rasskovits János háztulajdonos, Ronchetti Oszkár háztulajdonos, özv. Ronchetti Józsefné háztulajdonos, Schöber Ernő m. á. fegyint. igazgató, háztulajdonos, dr. Stein Emil orvos, háztulajdonos, Steiner Gyula ny. vm. főjegyző, háztulajdonos, dr. Sztránszky Izor ügyvéd, háztulajdonos, Thuróczy János t. szolgabíró, dr. Weisz Vilmos ügyvéd, nagybirtokos.

Ujdonságok.

Az országgyűlés egybehívása.

A hivatalos lap f. évi május 10-iki száma a következő királyi kéziratot közli:

A király a minisztertanács előterjesztésére a törvényhatóságokhoz a következő királyi meghívó levelet bocsátotta ki:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

Isten kegyelméből ausztriai császár,
Csehország királya s. a. t.

és

Magyarország apostoli királya.

Kedvelt hűveink!

Uralkodói kötelemeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött őrködni:

Minthogy az 1848. évi IV-ik t.-c. 1-ső §-a az országgyűlést évenként Budapestre egybehívatni rendeli, és minthogy számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürögösen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a f. év június havának 21-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba egybehívjuk.

Mindeközben Nektek ezennel komolyan meg-hagyjuk, hogy baladéktalanul megtegyétek mind-azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1899. évi XV. t.-cikk által rendelt módon és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselők ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egyebiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszáztiz év május havának 9-ik napján.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Hédervary s. k.

Gróf Batthyány Vilmos püspök bérmautja. A nyitrai egyházmegye kormányzója dr. Batthyány Vilmos gróf most végzi bérmautját az egyházmegye trencsénmegyei részének egyes esperességi kerületeiben olyan beosztással, hogy mindennap más helyen osztja ki a bérmautás szentségét. A mult heten Csicsmány, Faeskö, Rajecz, Kúnfalva, Felsővisnyó, Harmatos, Várna plebániákon fordult meg, a hova a szomszédos plebániák népe is be volt rendelve. A püspököt mindenütt a hatóságok fejei fogadták s a nép tiszteletteljesen üdvözölte. Különösen szép volt a fogadtatás Rajeczen, ahol Smialowszky Valér dr. volt főispán is tisztelgett a püspöknek, Nyitráról pedig Kútvaszer István és dr. Bartossik Antal kanonokok csatlakoztak a püspöki kísérethez. Az egyházmegye kormányzója jelen bérmautját kánoni látogatással is összekötötte.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lippenszky Árpád mezőkovácsházi állami elemi iskolai tanítót a nagytapolcsányi és Kelemen Ferenc nagytapolcsányi állami elemi iskolai tanítót a kunágotai állami elemi iskolához helyezte át.

Eljegyzés. Haulik Lajos az érsekújvári takarékpénztár pénztárosa jegyet váltott Domanizsa Mariska kisasszonnyal, Domanizsa Ferenc érsekújvári földbirtokos leányával.

Hymen. Szeglethy István érsekújvári főgimnáziumi tanár f. hó 21-én vezeti oltárhoz Érsekújvárott a Szentferenczi templomban Frideczky Mariska úrhölgyet, Frideczky Béla érsekújvári főszolgabíró és neje szül. Hyross Vilma bájós leányát.

Rendkívüli közgyűlés. Nyitra megye törvényhatósági bizottsága f. h. 17-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya lesz az országgyűlést f. é. június hó 21-re egybehívó királyi levél kihirdetése.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 12-én rendes havi közgyűlést tartott Markovics Sándor városi tanácsnok elnökelete alatt.

A napirend előtt felolvastattott Zoborfüred részvénytársaság alapítóinak a kérvénye, a kik azzal a kérelemmel fordultak a képviselőtestülethez, hogy Nyitra város is részvényeket vásároljon. — Steiner Gyula indítványára a képviselőtestület magáévá tette az eszmét, magát az ügyet azonban a pénzügyi és gazdasági bizottsághoz utasította, melyeknek tárgyalása alapján a tanács még e hónapban részletes javaslatot terjeszt egy külön összehívandó rendkívüli közgyűlés elé.

Palásthy Vilmos indítványára a hid-utcai Nyitra-hidnak vashiddal való kicserélését a város a kormánytól újra szorgalmazni fogja.

A Massányi József adótitst ellen állítólag önkényes adókövetési eljárás miatt folyamatba tett vizsgálat jegyzőkönyvét, amely tulajdonképpen csak a nevezett adótitst egyszerű kihallgatását foglalta magában, a közgyűlés Kondor István felszólalására nem vette tudomásul, hanem a vizsgálatnak szabályszerű lefolytatását rendelte el.

A városi képviselőtestületi tagok választásánál felmerült időközi rendellenesség megszüntetése céljából a képviselőtestület elfogadta a megoldásnak azt a módját, amely szerint az 1907. novemberben megválasztott képviselőtestületi tagok mindnyájan késznek nyilatkoztak arra, hogy megbízatásuk időtartamának egy évéről önként

lemondanak s ezzel lehetővé teszik azt, hogy a legközelebbi képviselőtestületi tagválasztás már 1912-ben legyen megejthető.

Leszner Miksa a Magyar-ország-pusztai új bérlője 35 darab szarvasmarha számára istállóknak az építését kéri, olyképp, hogy az építés még a bérlé megkezdése előtt eszközöltesse. Kiadatott a gazdasági bizottságnak.

Gyermeknap Nyitrán. A rendező-bizottság határozata szerint Nyitrán a gyermeknap f. hó 20-án fog megtartatni.

A céljára és törekvéseire nézve nemes emberbaráti mozgalom ebben az évben már a fővárosban is levetette azt a kirívó, idegenszerű és bántó jelleget, amely miatt maga az úgy sok megszólásnak és keserű kifakadásoknak volt kitéve. A gyűjtők nem zaklatták és nem fogdoszták a közönséget, hanem kinek-kinek jó szívére, emberbaráti érzéseire bízták az adakozásban megnyilvánuló készséget. S így is igen szép összeget gyűjtöttek össze.

Reméljük, hogy a gyűjtésnek ez a diskrét és a felebaráti szeretethez egyedül méltó módja Nyitrán is zsinórmértékévé lesz a mozgalom vezetésének.

A gyermeknap jótékonyaságát egyébként, mely a társadalom legdrágább kincsének, a gyermekek felkarolását, javát és üdvét célozza a legmelegebben ajánljuk a közönség nagylelkű szeretetébe.

Zobor hegyközség a Zobor gyógy- és légfürdő részvénytársaság alapításában való részvétel megvitatása céljából f. hó 22-én d. e. 10 órakor a városház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

A nyitrai irg. nővérek templomának. 1911. szeptember hó 8-án tartandó ötven éves jubileuma alkalmából tervezett megújítására a kath. közönség azzal a nagylelkűséggel ajánlja fel adományait, mely valóban egyenes arányban áll a közönségnek ezen szép templom iránt mindenkor tanúsított elismerésével. — Az újabb adakozás a következő:

Portelekly L.-né gyűjtése: Portelekly L.-né 10 kor., Szécsy F.-né 5 kor., Novák F. 2 kor., Kiss K.-né, Kiss M., Schindler A., Sarlay I. 1-1 kor. Összesen 21 kor.

Rausch E. gyűjtése: Bartaky J.-né. N. I. 3-3 k., Rausch K.-né, öz. Höllrigl F.-né, öz. Halassyé, Babóthy O.-né, Babóthy O., öz. N. Gy.-né, Kalinay Gy., H. J. 2-2 kor., Miklósy F., Kaletáné, N. N. 1-1 kor. Összesen 25 kor.

Hradil A. gyűjtése: Hradil család 16 kor. 35 fill., N. N. 20 kor., Aitner I.-né 5 kor., Mayer M.-né, N. N., Kántek E.-né 2-2 kor., Kodály F.-né 3 kor., Becker L., Rosenberg M., Vindisch A.-né, W. J. 1-1 kor., kisebb adományok összege 5 kor., 65 fill. Összesen 60 kor.

Mallóné gyűjtése: 24 kor.
Bertókne gyűjtése: 31 kor.

Óvodások gyűjtése: Paszovszkyné 4 kor., Lohinya M. 2 kor., Valent O. 3 kor., Kengyel M., Takács I., T. B., Amner J.-né, Poppelka B., Ch. Jenő, Jankovics P., öz. Sefcsik A.-né, Kossik S., Gisser I., Izsó F. 1-1 kor., kisebb adományok összege 17 kor. 22 fillér. Összesen 37 kor. 22 fill.

Szlanka N. gyűjtése: Poór M., Huszár I., Szlamka M.-né 2-2 kor., kisebb adományok összege 1 kor. 30 fill. Összesen 7 kor. 30 fill.

Keszely T. gyűjtése: 5 kor.
Marcel E. gyűjtése: Volánszky Györgyné 2 kor., Kupka L., Lupka L.-né, öz. Adamik I.-né 1-1 kor., kisebb adományok összege 1 kor. 40 fillér. Összesen 6 kor. 40 fillér.

Lopussy E. gyűjtése: 6 kor. 58 fill.
Nagy K.-né gyűjtése: 12 kor.
K. P. 5 kor., N. N. 4 kor., Bachoné, N. N. 2-2 kor. X. Y. 30 kor. Összesen 43 kor.

Jelen kimutatásunk szerint 278-70 korona. Hozzáadva a lapunk május 8-iki számában kimutatott 3433-66 koronához, lesz főösszeg 3712-36 korona. — Isten fizesse meg! (Folyt. köv.)

Táncestély. A zsúki önk. Tűzoltóegylet 1910. május 16-án, pünkösd hétfőjén zászlószenteléssel táncestélyt rendez. Vigalmi díj: 60 fillér. Kezdeté este 7 órakor.

Gyilkosság az esküdtzek előtt. F. évi január 19-én történt, hogy a budapesti VI. kerületi kapitányságon jelentkezett Bobák Sándor póstyéni bádósgossgéd és eladta, hogy 6 előző nap este több törzsúrassal megölte szeretőjét Hanzlik Annát. A rendőrkapitányság sürgőnyi kérdésére póstyéből azt a választ kapták, hogy póstyében a Vágból tényleg kifogták Hanzlik Anna hulláját, kit gyilkosa is törzsúrással megölt és a Vágba dobta. Ezen ügyet tárgyalta f. hó 12., 13. és 14-én a nyitrai esküdtbíró. A vádlott a főtárgyaláson mindent tagadott és azzal a mesével állott elő, hogy 6 csak egy ismeretlen ember fenyegetésére vállalta magára a gyilkosság bűnét. Ezen állítását a tanúk megdöntötték, kik látták, hogy a gyilkosság idején, — mely időpontot 6 maga vallotta be a bpesti kapitányságon, — együtt ment Hanzlik Annával a Vág partjára sétálni, hol később a gyilkosság történt. Dacára, hogy a bizonyítékok mind ellene vallottak, konokul tagadta a már megvallott bűnét. A vádat Dr. Csernyánszky Aladár kir. ügyész képviselte, ki egy hatalmas vádbeszédben, pont-ról-pontra megcáfolta a konokul tagadó bűnös vallomását és kérte a vádlottat gyilkosság bűntettében vétkesnek kimondani. Utána a védő dr. Sztudinka Béla, a katho-

likus népszövetség ügyésze, emelkedett szólásra és romek védőbeszédében iparkodott meggyőzni az esküdtteket, hogy védece, nem előre megfontolva, hanem csupán visszautasított szerelme fölött való végső elkeseredésben követte el tettét és kérte az esküdtteket, hogy védecét csak erős felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondja ki bűnösnek. Beszéde után, mely nagy hatással volt úgy az esküdtkekre, mint a nagyszámú előkelő hallgatóságra is, visszavonult a bíróság és Bobák Sándort előre megfontolt szándékos emberölés büntetésében mondta ki vétkesnek és 15 évi fegyházra ítélte.

Halálozás. Kövessy Kálmán kegyesrendi áldozópap, főgymn. tanár, Privigyén május hó 5-én 63 éves korában rövid betegeskedés után váratlanul elhunyt.

Mártonfalvai Bihary István péterfalvi körjegyző, folyó évi május hó 6-án, rövid szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után, életének 54-ik évében Pozsonyban elhunyt. Hamvai f. h. 8-án a pozsonyi Szt. András-temetőben helyezték örök nyugalomra. Az elhunytban Bihary Géza nagysurányi és Bihary Gyula pogrányi körjegyző fivérüket gyászolják.
Nyugodjanak békében!

Választási mozgalmak. A választások kiírása újabb lökést adott a választási mozgalmaknak. A pártok szervezkedése úgyszólván véget ért, következik most a párttömörítés, egy-néhány erőpróba a korteskedés küzdelmei alatt s azután az utolsó mérkőzés. Újabb híreink a következők:

Nyitra.

Megtörtént végre a munkapárti jelölés f. hó 12-én. Tüntető felvonulással történt meg, ingyen ebéddel és az alkotmányos szokásokkal nagyon ellenkező módon.

Alkotmányos felfogás szerint senki sem olyan nagy, hogy a választó polgárság felett állana. A jelöltnek megnyerni óhajtott férfit a kerület egyik vezető embere fel szokta kérni a jelöltség elfogadására s az illető azután egy, vagy több népgyűlésen bemutatja magát és kéri a választók bizalmát.

A nyitrai kerületben a jelölés másképp történt. Összeszedtek tömérdek sok kocsi, felpakoltak rájuk minden ép kéz-láb munkapárti embert, akit megkaparíthattak, s ez az egész nagy karaván kiment Nyitraivánkára s nagy alázattal felkérte Thuróczy Vilmos vál. belső titkos tanácsost, volt főispánt, hogy a nyitrai kerületben a munkapárti jelöltséget kegyesen elfogadni méltóztassék. Az ilykép megtisztelt jelölt megígérte, hogy a kért kegyelemben a nyitrai választókerületet részesíteni fogja.

A vidékről berendelt választók megelőzőleg a Szarvason ingyen ebédet kaptak. Könnyű volt ezt kapni is, meg adni is. Kapni azért, mert potya evést kapni mindig könnyű; adni pedig azért, mert nem ment a jelölt zsebéből.

Ezzel most már megindul a választási mozgalom a nyitrai kerületben is. Thuróczy Vilmos, mint hírlík, nem szándékozik kimenni a kerületbe, neki csak a mandátum kell, ha majd tálcán hozzák elébe.

A munkapárti jelölt f. hó 16-án pünkösd hétfőjén d. u. 4 órakor tartja programbeszédét a „Szarvas“-szálló nagytermében.

Mérey Lajos a nyitrai vál. kerület függetlenségi jelöltje, legközelebb Nyitrán mond programbeszédét, azután pedig a kerületet járja be. Mérey pártja már teljesen meg van szervezve.

Nagyatpolcsány.

A nagyatpolcsányi kerület néppártjának elnöksége f. hó 12-én mintegy 300 főből álló polgársággal az élen a kerület jelöltségét Finka Gyula helybeni földbirtokosnak ajánlotta fel. Megelőzőleg értekezlet volt Ernszt Sándor volt orsz. képviselő elnöklése mellett, melyen részt vettek dr. Janda József esp. elnök, Markovics János esp. pleb., Vida János nyitraegerszeghi, Pulman Andor radonai, dr. Bundala János, dr. Jantavsch Pál ludányi, Konyakovszky Félix merőczei, Kniha Constant csermendi, Lipka Lőrinc sissói, Czintula István pásztói plebánosok, Gergoric István kaplán, Somos Péter, Balogh István, Sasváry Béla tanítók s mintegy 200 választópolgár. A felajánlott jelöltséget Finka Gyula elfogadta s körútját a jövő héten fogja megkezdni. A jelölés óriási lelkesedést keltett a polgárság körében s minthogy ez alkalommal a néppárt igen alkalmas jelöltet nyert Finka Gyula néppárti jelöltsége teljesen bizonyos. Már maga a jelölés ténye teljesen konsternálta a munkapárt ujdonsult oszlopaikat, pedig a jelölés támogatására se a főispán, se az alispán nem nyújtott oly mérvű segítséget, mint azt a munkapárti jelöltnek tették.

Vágújhely.

Vietorisz Miklós a munkapárt hivatalos jelöltje f. hó 7-én tartotta programbeszédét a kerület központjában Vágújhelyen.

Sajátszerű az intranzigens liberalizmus elveit valló Crausz István főispán politikája.

Az intranzigens liberalizmust mindenről meg lehet vádolni, csak antiszemitizmusról nem. És Crausz István mégis keresztül vitte, hogy Vágújhelyen, ahol aránytalanul nagy a zsidók száma, antiszemita ember legyen a hivatalos jelölt egy szelid filozofitával szemben. Dr. Markhot Aladár ugyanis filozofita, kapott is azért sok szidást a bátyjától, Markhot Gyulától. S csodák csodája Markhot Aladár nem kellett Crausz Istvánnak, hanem kellett neki Vietorisz Miklós, aki antiszemita érzülettel azzal dokumentálta, hogy egy vérbeli szemítának az ügyét úgy agyonprotégálta, a hogyan az csak egy vérbeli antiszemitától telhetett ki.

Vietorisz Miklós ugyanis még képviselő korában bizonyos Neufeld Bernát fia érdekében a következő levéllel járult a miniszter színe elé:

Kegyelmes Uram! Neufeld Bernát vágújhelyi illetőségű embertől, ki Jakab nevű fia részére az állam részéről állatorvossá kiképzését céljából stipendiumot kérvényez, nem bírván szabadulni — bocsánatot kérek, hogy Neufeld Jakabot, kit egyébként nem is ismerem, Nagyméltóságodnak ajánlani bátorodom. Magamat Nagyméltóságodnak további kegyelmébe ajánlva maradok kiváló tisztelettem kifejezésével, hived
Vietorisz Miklós,
orsz. képviselő.

Különb módon Istóczy Győző sem tudta volna beajánlani Neufeld Jakabot aziránt, hogy az a stipendiumot — meg ne kapja.

— Ime itt a dokumentum — kiabálja most Markhot Aladár — hogy Vietorisz antiszemita!

— Igaz, igaz — mondja rá Crausz István — de azért mégis csak ő lesz a hivatalos jelölt, mert intranzigens liberális. Elvégre egy kis foitocska nem homályosíthatja el az intranzigens liberalizmus fényét, hiszen a napban is vannak foltok, Vietorisz Miklós pedig nem nap, csak csillag, melynek én vagyok a napja...

A kerületből egyébiránt a következőket írják lapunknak:

Le a kalappal uraim! Nyitra vármegyének a régi gárdából előkerült főispánja előtt! Felre minden aggálylyal a régi választási sablon felélesztése miatt: nincs többé sem szelid, sem durva nyomás, a választókat nem ölelik többé a hivatalos apparátus csab- és csápkarjai, a közigazgatás emberei ölbetett kézzel ablakaikból nézhetik a korteskedést, mert szigorú rendeletet kaptak, hogy teljes mértékben megtartván a törvényt, kisujjuk mozgatószárával se avatkozzanak be a választás irányításába — külbenei fegyelmi eljárás terhe alatt.

Komolyan mondjuk ezt s kérjük a közönséget, higgyék el a dolgot, ne vegyék tréfának, becsapásnak. Örüljön Mérey, Brestyenszky s a többi ellenzéki jelölt. Lám az új rend meghozta a tisztességet a választásokba, kielejtezvén a patikájából a legcsúfabb, legerkölcstlenebb mérget: a hatalom torok szorító markát. S arról is adhatunk hírt, hogy kerületünkben csakugyan csendes szemlélő a közigazgatás e tekintetben. Sőt annyi lelkiismeretesség és tisztesség uralkodik kerületünkben, hogy néhány községi alkalmazott lemondott hivataláról, csakhogy kenyekeve szerint korteskedhessék s élvezhessék a vele járó „szellemi“ jókat. Szegény Rudnay, Rudnyánszky, Szulyovszky! Kivel fognak járni kortesutakon? kihez fognak szállni a községekben? ki fogja nekik összehozni a hallgatóságot? ki fogja megőrizni és kísérni a voksokat a választás napján? — Sajnáljuk a szegényeket, de azért mégis örvendünk a kuriai biráskodási törvény diadalának vármegyénkben. Éljen a tiszta választás! Örömtől duzzadó szívvél kiáltjuk: Éljen a főispán úr ömeltősága, ki minden várakozás ellenére ily meglepetést szerzett a megye közönségének! Szegyenkezve s bűnbánóan mondjuk, hogy bizony ezt töle nem vártuk, nem reményeltük. Most annál őszintébben kiálthatjuk, hogy: „Köszönjük, Isten éltesse.“
Levelező.

Alighanem csalódik t. levelező úr. Ilyen rendeletről itt Nyitrán s a megyében semmit sem tudnak, sőt pozitív tudomásunk van róla, hogy egyes kerületekben főispáni utasításra már „puhitják“ az embereket a közigazgatási tisztviselőket. Nagy mérvben benne vagyunk már most is a Bánffy-érában. Csak az a vizagstáló, hogy ma már több olyan előkelő állásban levő közigazgatási tisztviselőnk van, a kik nem kaphatók a

Bánffy-éra manővereire, még fensőbb utasítás révén sem. Különben is, miért éppen a vágújhegyi kerületbe jött volna efféle ukáz? Mi célból? Hisz tudunk ott két munkapárti úr küzd a pálmáért s a főispán úr csak nem lesz annyira naiv, hogy egy ilyen veszélyt kizáró területen ragyogtassa tiszteletét a törvény iránt. Vagy talán a két jelölt közül a „papa kedvencé”-nek szüksége volna ilyen intézkedésre? Nem akarjuk elhinni, magánbarátság kedvéért nevetséges volna az ily felbuzdulás, mert a kormánypárt érdeke tökéletesen meg van óva, akár Vietorisz, akár Markhot győz. Ismételjük: családik levelezőnk s képződését csak azért közöltük, mert szívesen fogjuk venni, ha a családást ő maga is beismeri lapunkban.

Szerk.

Vágvecse.

Ajtics-Horváth Dezső vasárnap délután 4 órakor érkezett Farkasra és a község háza előtt tartotta meg programbeszédét. A szép és tartalomdús beszámolót figyelemmel kísérte a hallgatóság és azt valláskülönbség nélkül a legnagyobb tetszéssel fogadta. Beszédéből kiemelendő az a megjegyzése, hogy eddig is rang, foglalkozás és a vallás tekintetbe vétele nélkül egyformán érzett mindenkihez és benne nem is fognak a választók csatlakozni. Ellenjelöltként Benedek Dezső lép fel Bpestről állítólag munkapárti programmal.

Privigyé.

Rudnay Alajos a kerület munkapárti jelöltje tót költészetre adta magát, miután magyarul már annyit költött.

A dr. Filberger Gyula miavai főszolgabíró főszerkesztésében és kiadásában — ez is jeles dolog! — megjelenő *Obzor* című lapban, melynek az az egyetlen előnye, hogy kevesen olvassák és senki sem járhatja, a költői hajlamú prépost, a következő lírai tartalmú, tehát önelkéből vett rigmust követte el:

Kováčovi kladivo,
Stolárovi pilku,
Kto sa čomu neučil,
Nech nerobi mylku.
Komu čest, tomu čest,
Pastierovi truba....

V Bojnícach 1-ho mája 1910.

Rudnay Alajos, prepošt.

Ez a költői termék tartalmára nézve velős, formájára nézve zengzetes, egyéni vonatkozására nézve találó.

Növeli a poéma érdekességét, hogy a szerkesztő a zengő sorok közé a következő profán kitértelt szúrta be: „Másiarovi sekáč”. Ezzel a maliciózus redaktor azt akarta jelezni, hogy tekintve az új poéta külső és belső állapotát, a lantolásnál hálásabb foglalkozást nyujtana neki a mérsárszéki vágókés kezelése.

Mondja még valaki, hogy nem mulatnak kedélyesen a nyitramegyei munkapárti urak a választási harcok közepette! Beh jó dolguk lehet!

A kerületből különben ezt írják:

A Rudnay pártba lecsapott az istennyila és nagy megrökönyödést okozott ott. Rudnay Farkas püspök ugyan is nem engedte meg a „tiszteletlenség oltárnoknak”, hogy föllépjön. A leintés villamától sújtott oltárnok úr nyomban leutazott Budapestre tanácsot kérni, mi tévő legyen e tilalommal szemben? Miután pedig Jeszenszky Sándor választási főrendező és Khuent úgy értesítette a privigyei munkapárt titkára: Rosenthal Náthán — ki egyébként Pál névre szeret hallgatni, holott egész lenye Náthánra vall — hogy Rudnay Alajos győzelme még akkor is biztos, ha Bresztyenszkynek 600 szótöbbsége lenne; a leintett oltárnok vig kedvben érkezett vissza Bajmócra és azonnal összehitta meghitt embereit Spitzer Arinóval együtt, bizalmas tanácskozássra. Nem hiányoztak a privigyei cigányok sem, mert Facuna és Sulgan munkapárti kortesek és nem egy nagyszűlyű liberális úrnak puszi pajtsái megsúgták a muzsikusoknak, hogy Rudnay elhozta a várva várt választási költséget. Az értekezlet Bajmóc fürdőben szigorú ellenőrzés mellett tartott meg, de annyi még is kiszivárgott, hogy az összehitt kortesek Spitzer Arinóval egyetemben egyhangulag azt kiáltották: Ne hagyj magad Lojzi! Mi neked a püspök! Majd megpuhitjuk, ha megfenyegetjük, hogy átterünk kalvinista hitre! Visszalépni, mikor kezdedben tartod a mandátumot? Nem Lojzi, ebből nem eszik a püspök! Te leszesz a privigyei ker. képviselője és senki más!

A közvélemény, a szeretet és a ragaszkodás eme kolosszális megnyilatkozása mellett, Rudnay Alajos meghajolt Rosenthal Náthán és Spitzer Arino ervei előtt és nem is reagált a püspök fel-szólítására. Megtartotta a jelöltséget, korteskedni

fog továbbra is, mert mint mondá, már is tönkre silányította a néppártot. Nem engedni másnak azt a dicsőséget, hogy más munkapárti jelölt adja meg Bresztyenszkynek a kegyelem-dőfést. E dialról nem mond le a tisztelendő oltárnok, ha fel is függeszti a püspöke!

Igy fest a dolog. A Rudnay párti uraságok önbizalma óriási. Gregor és Doszthál jegyzők, a szolgabíró, szóval az egész pártvezetőség az uradalmi csöszöket sem véve ki, egész határozottan állítják, sőt esküdjöznek, hogy történjék bár mi; legyen Bresztyenszkynek akármilyen többsége, bukniuk kell. Megujtják a Csillaghy-féle választást. Abban nem is kételkednek, hogy nem találnak ehez alkalmas alakokat. Van abból elég Nyitramegyében. „Van annak száz módja is, hogy többségből kisebbséget csináljunk.” szavalja az egyik kortes. „Mi csak az utolsó napokban fogunk vesztegetni,” szavalja a másik. „Majd meglátjátok, mi lesz,” szavalja a harmadik. Rémhírek-e ezek, vagy valóságok, ezt csak a tisztelendő oltárnok tudná megmondani. Elég az hozzá, hogy a munkapárti kar egyhangulag kiabálja: „Nekünk Bresztyenszky kellemetlen! Neki pusztulnia kell!”

— Igazatok van kedves fiaim! kontráz bele a leintett munkapárti jelölt.

Hogy készül valami, az biztos. Nem lesz az alkotmányos dolog, se nem becsületes cselekedet. Ehez elég alak kapható. Hisz a fekete ielkú tábor előre is tapsol a tervezett jogtiprás művének.

Legyen akárhogy, történjék bármi, az az egy bizonyos, hogy Rudnay Alajos nem képes a néppártot igazi többséggel legyőzni. Nem is fogja! Pizkos mandátumra pedig tisztességes ember nem pályázik. Ez a gonosztevők és gazok kenyere. — A pártok egyébként ma úgy állanak, hogy Rudnaynak lehet 500 szavazója, Bresztyenszkynek 1300. Hogyan lehet ebből kisebbséget csinálni?

A kerületben egyébként csend van és lehetne azután is, ha a tisztelendő oltárnok nem dacol, nem macakskodik. L.

*

Makacskodni a püspök rendeletével szemben, ellenszegülni annak, Rudnayra nézve egy volna a megsemmisüléssel.

A besztercebányai püspök úr, mint teljes bizonyossággal állíthatjuk, nem pártpolitikai okokból, hanem magasabb egyházi érdekből tiltotta meg Rudnaynak a fellépést. Megtiltotta azt különben dr. Griger Miklós körömczányai néppárti jelöltnek is csak azért, hogy Rudnayval szemben tett intézkedésében még a rossz akaratú ember se láthasson részrehajlást.

Az a mód, a melylyel Rudnay a politikai harcokba beleértotta magát, túl van már nem csak a papi tisztesség, hanem egyáltalában a politikai tisztesség határain is. Nincs olyan felsőbb egyházi hatóság a világon, a mely ilyesmit megtűrhetne.

Arról szó sem lehet, hogy Rudnay a püspök intézkedésével szemben renitenskedni merészkedhetné. Ez esetben a püspök őt nyomban felfüggesztheti, ellene a rendes egyházi pert megindíthatja és őt javadalmától megfoszthatja.

Holt bizonyos, hogy a legkisebb ellenszegülés esetében, mindez be fog következni. A besztercebányai püspök úr nem az az ember, a ki rendeltének a semmibe vevését eltűrné, a mit különben egy püspök sem tűrhetne el. — Szerk.

Csacsa.

Nyitramegye néppártjának egyik vezérfőfiától vettük a következő sorokat:

Amint t. Szerkesztő úr tudja, nem tartozom a csacai vál. kerülethez, az ottani választási küzdelmet csak a lapokból ismerem s ha mégis valamit üzenek a csacai vál. kerület kath. papságának, erre alkalmat ad a „Ludové Noviny” nevű lap ápril 29 én megjelent számában *Badik József* róm. kath. plebános „Z. Kysúc” című cikke, a melyet t. Szerkesztő Úrnak itt küldök, hogy azt eredetiben olvashassa. (Eloolvastuk és megbotránkoztunk rajta. Szerk.)

A csacai vál. kerületben igen heves küzdelem folyik Dr. Gyuriss Emil néppárti, és báró Lévy munkapárti jelöltek között. A kormány teljes apparátussal ránehezedik a tiszta néppárti kerületre; fenyeget, etet, itat, különféle ígéretekkel ámítja a népet, csak hogy a néppárti jelöltet letörje. Mindazonáltal Gyuriss Emil dr. ügye kitűnően áll.

Báró Lévy munkapárti jelöltet az ő kétségbe ejtő helyzetében siet megtámogatni Badik József sziklaszorosi plebános az által, hogy „Ludové Noviny”-ban (saját neve alá oda írván a „fárar” szót) közölt cikkével kétségbe vonja azt, mintha a néppárt csakugyan „keresztény” párt volna, a miért a Hodzsa-féle követeléseket nem akarja magáévá tenni.

De talán azt mondja Badik úr, hogy eszégbab se volt cikkével a liberális pártot erősíteni. Oneki — talán mondja — nem kell sem a néppárt (mert az Hodzsával nem paktál.) sem a munkapárt, mert az liberális, — neki tót párt kell, a mely első sorban az ő szlovencsináját fogja zászlajára írni. De hogy annak a tót pártnak mi van a bögében, azt megtudjuk a párt vezetőitől. Hodzsa Milán, a tót nemzetiségi pártnak fő-fő korifeusa a „Szlov. Tyžd”-ben (1906. május hóban) ilyen őszinte nyilatkozatot tett: „Mi tót nemzetiségi és a szociáldemokraták egyik és ugyanazok vagyunk”. Ilyen Hodzsa-féle nyilatkozatok után az olyan politikai párttól, a mely a szociáldemokráciával hol titokban, hol nyíltan szövetséges, a keresztény világnézet védelmét várni nem lehet. Ezt gondolom Badik úr is elhiszi. De hogy a mi tót nemzetiségi túlzóink mit várhatnak a tót nemzetiségi párttól az ő nemzetiségi érdekeikre nézve is, azt illetőleg — ők — sokat tanulhatnak a szomszéd morva és csehektől. A „Delnické Noviny” cseh szociáldemokrata lap (IV. évf. 16. sz.) szeriut: Zavadil soc. demokrata 1897. ápril 4-én Prágában ezt mondta: „Doba, kdy delnik veril v národnost, vlastenectví a náboženství, sa minula. (Az a kor, amikor a munkás hitt a nacionalitásban, hazafiságban és a vallásban, már elmúlt.) — (Lásd „Naše Noviny” I. évf. 19. sz.) — Így lesz minálunk is, különösen akkor, ha a tót népet még a kath. papok is — elég meggondolatlanul — „Lud. Nov. és Szlov. Tyžd”-ben közölt cikkekkel beleterelik a Hodzsák táborába. S ha majd eljön az az idő, amikor a mi szociáldemokratáink belélt Hodzsáink is oly nyíltan fognak beszélni, mint a hogyan azt a fentemlített Zavadil tette, akkor bizony t. Badik úr hiába fogja fejét vakarni, hogy ő ezt így nem akarta, akkor már késő lesz, mert a demagogia fékvesztett rohama őt is, társait és mindazokat elsöpri, akik azt megnöveszteni segítették.

Általában szomorú látvány nézni, miként a $\frac{9}{10}$ részben kath. Trencsénmegyében — egynehány vidéket kivéve — a ker. restaurációért folyó küzdelem majdnem nullává zsugorodott össze, pedig 12 év előtt oly nagy reményekre jogosított! És miért? Mert az egyik keresztény szocialista; a másik nemzetiségi párti; a harmadik pártonkívüli; a negyedik munkapárti; az ötödik a jó ég tudja micsoda. De még nincs késő! Szedjék össze erejüket, álljanak a néppárt zászlaja alá, szervezkedjenek, de különösen ott, a hol a párt élén amolyan lelkes Gyuriss Emil-féle világiak állanak, és akkor a győzelem el nem marad!

Kiszuczaujhely—Várna

Haydin munkapárti táborra nem válogat az eszközökben. Legujabban jónak látta a csacai néppárti jelölt dr. Gyuriss Emilről politikai fotográfiát közölni a „Slovenszke Noviny” című kormánypárti lapban. Persze becsmerlés, az egész fotográfia, semmi más. Különben ha éppen fotográfiákat kedvel a trencsénmegyei munkapárt, kapott kitűnőket a liberálisok választási visszéléseiről, dr. Gyuriss Emil és Mednyánszky Lászlótól, a trencsénmegyei közigazgatási bizottságnak f. évi május hó 10-én tartott ülésében. Ezeket tessék közölni a Slovenske Noviny-ban.

De még különbet is tett Haydin pártja, ösz-szeszövetkezett a Ludové Noviny-ból „Slovenske Ludové Noviny”-vé átvedlett nemzetiségi lappal, melyben Badik plebánosnak lapunk más helyén szóva tett infamis cikke megjelent. Ezt a nemzetiségi lapot a Haydin-párt nagy mennyiségben terjeszti a választók között, hogy Badik cikke minél nagyobb körű nyilvánosságra jusson.

Igy dolgozik a nemzeti munkapárt Trencsén megyében! De azért ezek az urak Szalavszkytól kezdve az utolsó községi irnokig büszkén verik a mellüket, hogy ők a magyar állameszme oszlopai! És tele torokkal kiabálják, hogy a néppárt éb-resztette fel a nemzetiségi aspirációkat.

Pedig az egész nemzetiségi mozgalomnak szülőanyja a liberalizmus és most is, mint az események mutatják, a nemzetiségi mozgalomból származó veszélyeknek dajkája a liberalizmus.

Betörés egy templomba. Nyitraudvarnokról írják: F. hó 6-ika körül egy ismetlen betörő a gazdasági udvarból hozott nyomó ruddal kifeszítve a *salgócskai* templom egyik ablakának vasrácsát, behatolt a templomba és onnan a szt. Antal perselyének tartalmát ellopta. A csendőrség a szegények kenyerére ehés tolvajt nyomozza, de eddig eredmény nélkül. Rövid időközben vidékünkön ez már az ötödik eset: Lakács, Bucány, Vörösvár, Ság után következett Salgócska. Van rá kilátás, hogy ha a hatóság nem intézkedik, a vakmerő betörő sorba veszi majd a vidék templomait.

A nagytapolcsányi községzség. Mint jól beavatott forrásból értesülünk Dr. Léndrt Ákos tekintélyes nagytapolcsányi ügyvéd a legszébb kilátásokkal pályázta meg az elhalálozás folytán megüresedett kir. községzséget. Talpig becsületes törvénytisztelő úri ember, ki a közönség érdekeit a leglelkismeretesebb gondnal képviselné. Őszinte sikert kívánunk pályázatához.

Zászlószentelés. A csaczi posztógyár Csaczán 1910. évi május hó 15-én zászlószentelési ünnepet rendez, a következő programmal: 1. Délelőtti gyülekezés a gyári helyiségekben, innen fél 10 órakor a ruttkai főműhely zenekisérete mellett kivonulás a vasuti állomásra, 300 koszos leány, az összes gyári munkások, munkavezetők és a papság kíséretében a diszvendégek fogadtatása végett. 2. Bevonulás a vasuti állomásra a r. k. templomba; itt ünnepi szent beszéd, tartja: a zsolnai zárdafőnök; a zászló beszentelése *Benyács István* plebános által. 3. A zászlószögek beverése, minek utána *Pilarz Rajmundné* urasszony „zászlóanya” magyar és tót beszédet intéz a munkásokhoz és feltűzi a diszszallagot. 4. Ünnepi szent mise segédlettel, a mise alatt Haydn-misét játsza a ruttkai zenekar, a szólókat éneklé *Máday Ilonka* k. a. 5. Körmenet a beszentelt zászlóval a városban. 6. 1 órakor népünnepély a gyárban. 7. 2 órakor diszbed a Reich szálló nagytermében; az ezen résztvevők külön meghívót kapnak. 8. 6 órakor gyári élőkép és vetített kép előadás a posztógyárban, tartja *Spanyár István* káplán. 9. 8 órakor este táncmultság a Reich szálló nagytermében.

Szinészet. *Szabó Ferenc* a besztercebányai nyitrai színikerület igazgatója április végén kezdte meg előadásait Zsolnán estéről-estére zsufolt ház mellett. A társulat Zsolnáról Ruttkára teszi át állomása helyét.

Az érsekújvár-komáromi vasut megnyitása. Folyó hó 10-én nyitották meg ünnepiesen az érsekújvár-komáromi vasutvonalat. A megnyitáson *Hieronymi Károly* kereskedelmi miniszter, *Hazai Samu* honvédelmi miniszter, *Szirák Imre*, *Tuba János* és *Wodianer Arthur* báró is részt vett; továbbá megjelentek *Kálmán Gusztáv* és *Stettina József* kereskedelmi államtitkárok, *Marx* elnökgazdát, *Hegyesalmi* máv. elnökhelyettes, *Kotányi Zsigmond* máv. igazgató, *Follert Károly* posta és távirat vezérigazgató, *Hollán Sándor* máv. igazgató, elnöki osztálytanácsos, *Bényey Zsigmond* főfelügyelő, *Szűcs Andor* osztálytanácsos, *Geduly Kálmán* igazgató, *Décsey Lajos* balparti üzletvezető, *Winkler József* felügyelő és még sokan. Fél 10 órakor érkeztek a fővárosi vendégek Érsekújvárra, ahol ünnepies fogadtatásban részesítették őket.

Az állomásépület zászlókkal volt feldisztatva. Mintegy 500 főnyi közönség várta a vonatot; Nyitra- és Komárom vármegyék küldöttségeivel *Crausz István* nyitramegyei és *Kürthy Lajos* komárommegyei főispánok vezetése alatt. Tíz óra 30 perckor indult meg a megnyitó vonat az új vonalon Komáromba, érintve Bajcs, Ógyalla, Bagota és Hetény állomásokat, ahol nagy örömmel fogadták az első vonatot.

Komáromban a fővárosi vendégek tiszteletére diszbed volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el.

Az új vasutvonal 38 kilométer hosszú. Egy sínpáros alap építménye alkalmas gyorsvonatok forgalmának lebonyolítására is s hivatva van Észak-Magyarországot Budapest tehermentesítésével, a Dunántullal összekötni. Az építkezés legfőbb nevezetessége a Dunát és a Vágot összekötő két, egyenként 400 méter hosszúságú vashíd. Érdekes részlete az új vasutvonalnak a Komárom előtti felépítmény, melyhez 700.000 köbméter kavicsot emeltek ki a Dunából. Ez a felépítmény van hivatva a területnek a védelmére. A Komáromon inneni vishidon külön katonai erődítményt építettek, amely stratégiai szempontból nagy jelentőséggel bír. A vasutvonal kiépítése 3 évig tartott és 12 millió koronába került. A vonal minden egyes kilométerre tehát körülbelül 300.000 koronába kerül az első 8 kilométer kitételével, melyek mindegyike egy-egy milliót emésztet fel. A vasutat a Grünwald testvérek és Kis Jenő vállalkozók építették.

Szinielőadás. A nyitrai iskolatestvérek intézetükben május hó 16., 22., valamint 23-án mint szent alapítójuk ünnepén, ezen dicső szent tiszteletére szinielőadást rendeznek. Szinre kerül: „Benedek”. Vig gyermekoperett 5 felvonásban. Szövegét és zenéjét szerző: Reiff Alajos. Kezdeté délután fél 3 órakor. A tiszta jövedelmet a „Gyermekvédő-Liga” javára fordítja az igazgatóság. Tekintve e nemes célt, kerik a lelkes gyermekbarátok anyagi támogatását.

Érsekújvári luxus lóvásár. A folyó hó 5-én és 6-án Érsekújvárott megtartott 28-ik nemzetközi luxus lóvásár és a vele kapcsolatos gépkiallítás a szokatlan hűvös és esős időjárás miatt sikerben az előbbi éveken tartott vásárok mögött maradt. A forgalom ugyan a rossz időjárás dacára ugyanakkora volt, mint az előbbi éveken, nagyszámú és szép loányag volt felhajtva és sok külföldi lókereskedő volt jelen, azonban az ügyletek nagyrésze mind az istállóban lett lebonyolítva. A gépkiallítás is több nagy mezőgazdasági gépgyár volt képviselve nagyszámú gépekkel, azonban a kedvezőtlen időjárás miatt a gépek nagyrészt még ki sem csomagolták.

Zsinagógai kortesbeszéd. Rosszul állhat a nagytapolcsányi munkapárt ügye, ha már az az eszme is felvetődött egyik végrehajtó bizottsági ülésükön, hogy a munkapárti jelölt Szulyovszky Gusztáv a nagytapolcsányi zsidók számára a zsinagógában programbeszédet mondjon. Hát ennyire még sem vagyunk zsidók s mi teljes elismeréssel adózunk férhas bátorságáért Szulyovszky Gusztávnak, hogy ezt a vad tervet visszautasította.

A nagytapolcsányi háború. Háború ütött ki a munkapárt végrehajtó bizottságában. Neheztel, arról egyik tekintélyes tagja, aki mint mondani szokták, a zsidók nagytapolcsányi Vázsonyija, hogy Szulyovszky tiszteletét nem ő nála kezdte meg! No lám, a kapitolumi ludak gágogása itt is ismétlődik.

Tűz. F. hó 11-én este fél 10 órakor a tűzoltók rémes kürtölése verte fel a város lakóit. A hid-utcai Gyuresina-féle kötélverő műhely állt lángokban. A tűz eddig ki nem derített okból keletkezett és a kötélverő műhely teljes berendezését, a kender és kötélkészletet, nemkülönbén a műhely deszkatehető és oldalainak egy részét elhamvasztotta. A helyszínére érkező rendőrök és tűzoltók a tüzet egy óra lefolyása alatt lokalizálták. Az épület nem volt biztosítva, a műhely berendezését és az anyag készletét azonban 3000 koronára biztosította be a kötélgyártó az első magyar általános biztosító társaságnál; így kára megterül.

Kellő számú jelentkező esetén, május 23-án esetleg június 1-én megkezdődik a tanítás elemi népiskolai tantárgyakból. Jelentkezni lehet *Herald* Gyulánál Piarista-utca 33. szám.

Az elkobzott vasvilla. Koros község érdemes jegyzője éber gondnal örködik a közszendés közbiztonság fölött, különösen így a választások idején. Gondja kiterjed még arra is, hogy egy-egy hangosabb éljen se hangozzék el a község területén — ha az a néppárti jelöltnek szól. Csütörtökön Helbényből jövet, két kocsival mentek a falun át néppárti választók, kik a falun át Finka Gyula néppárti jelöltet éljentezték — de csak addig — míg a község érdemes jegyzője — (aki természetesen most munkapárti) az éljenzést le nem tiltotta s a két kocsi meg nem állította. A feltartóztatásból szóváltás keletkezett s hogy az érdemes jegyző nagyobb nyomatókat köleszőnözön szavainak, közeli házába szaladt s onnét egy jókora vasvillát hozott ki magával. A vasvilla hogy mily célt volt hivatva szolgálni, eddigél teljes világosan nem tudatik, de lehet, hogy tulajdonosának szokott és használt argumentuma vala. Szó, ami szó, de vasvilla a néppárti kocsiok kezébe került, kik értékes gyűjtemény gyanánt el is raktározták azt a kocsiába s dacára az azonnal ott termett esendörnek — a villát magukkal is vitték. Hová jutunk még, ha már most is vasvillával argumentálnak a jegyzők!

Olajozzák a paprikát. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara értesíti a szakköröket, hogy a földmivelésügyi m. kir. minisztertől vett értesítés szerint újabban a paprikát nagyobb mértékben olajozzák, amelynek célja az, hogy a régebbi szinét veszített paprika frissnek s a kevéssé szép szinű természetből készült paprika pedig jobb minőségűnek lássék. Miután a paprikának olajozása vagy bárminemű zsirozása az 1895. évi XLVI. t. c. értelmében hamisítást képez, tanácsos, hogy a kereskedők mielőtt paprikát rendelnének az áruból mintát kérjenek és azt valamely nyilvános vegyvizsgáló laboratóiummal vizsgáltsák meg. A paprikakereskedők egyben figyelmeztetnek, hogy az Egyesült Államokban nagyon keresett a magyar paprika, de mivel ott a vámnál szigorú vizsgálat van mielőtt oda árut szállítanak, azt saját érdekükben vizsgáltassák meg.

tetnek, hogy az Egyesült Államokban nagyon keresett a magyar paprika, de mivel ott a vámnál szigorú vizsgálat van mielőtt oda árut szállítanak, azt saját érdekükben vizsgáltassák meg.

A fagyalt és a jégdrágaság! A legedesebb és a leghidegebb hűtő szer készítése körül nagy bajok vannak! Rém drága már most is a jég. Pedig még most csak meleg van. Mi lesz tehát a kánikulában? Pedig a legedesebb és legkellemesebb hűtő szer a habos jégkáv, meg a fagyalt sok sok változata tejszín epres, csokoládés, vaniliás, no meg a citrom és egyebek, abban a veszedelemben forognak, hogy az ideai kánikulában nem hűtik le az utánuk vágyók hőségét, oly rém magas ára van a jégnek. Abnormis telünk egyik legfenyegetőbb következménye országszerte a jéghiány s a vele kapcsolatos jégdrágaság. Más megye székhelyeken, ha másképp nem, de legalább hatóságai támogatással létesül a közegészségi okokból feltétlenül szükséges mesterséges jéget készítő gyár. Sajnos ezt Nyitráról nem mondhatjuk el. Itt a hús, víz és egyéb élelmiszerek hűtése ez idén nyílt kérdést képez. Ilyen körülmények között természetesen a kánikulában oly fontos és népszerű fagyalt gyártása elé is nagy akadályokat támaszt a jégdrágaság. Így az utcaik krajeáros fagyaltosai már le is fagytak. A népszerű „olasz-bolgár” krajeáros fagyaltosok csengettyűje ezidén elnémult s nem jelzi a vidám gyermekregeket, hogy fagyalt kapható 1 krajeárért. Hja drága a jég! Még orvosságnak is! A kávékok- és cukrászoknak ugyancsak nagy gondot okoz a jégdrágaság s lehet, hogy nem is lesz az idén Nyitrán fagyalt, s ha lesz bizonyára nem lesz olcsó.

Epen most értesülünk róla, hogy Poór cukrász (Botyán-u 4.) semmi áldozattal nem riad vissza e nyárra úgy rendezkedett be, hogy nála már a pünkösdi ünnep alatt s azután is állandóan kapható fagyalt és jégkáv. Hogy pedig minő fagyalt fajta készülték az a kirakataban levő fagyalt jelző tábla mindig megtekinthető. 67. 1-1.

Milyen ásványvizet igyunk? A magyar természetes ásványvizek között jelentékeny helyet foglal el gyógyi gyógy- és borviz. Ezen nagyon értékes alkalikus sulfátos viz kitűnő hatása: emésztési zavarok, gyomor-savanyúság, gyomorégés és elhízottságnál, első sorban azonban bélrenyheségnél, mint kiváló Garminativum szerepel. A benne előforduló alkáliák nyálkaoldóként hatnak a légzőszervek hurutjainál és a dus lithium tartalom vese-, hólyag- és bélbajoknál van igen jó hatása. Dr. Tognio L. tanár úr véleménye szerint a „Gyógyi” kénes savanyúvíz ugyanazt a hatást okoz a *Parádi Csevice*-vel csodálatosan azonos. Kitűnő és biztos óvszer járványok idején. Kapható *Deutsch Gyulánál Nyitrán*. Vidéki megrendelések: Kutkezelőség, Gyógyre (Hont m.) intézendő. 62. 1-20.

Nyilt-tér.

(E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

Bármely oldalról jövő oly irányú állítást, mintha én e napokban Prasiczon korteskedtem volna, koholmányoknak jelentek ki. Prasiczon 2 év óta meg sem fordultam.

Nagytapolcsány 1910. máj. 12.

Pokorni Jánosné.

Irodalom.

Spanyolország. Különös tekintettel műépítményeire. — *Irta Tóth Mike* S. I. főgymn. tanár. Kalocsa 1910. Ára vászonkötésben 4-20 kor., fűzve 3-20 kor. Megrendelhető Kalocsán a „Hírnök”-nél.

Tóth Mike a Jézus legsz. Szíve Hírnökének szerkesztője, több hitbuzgalmi műnek jeles szerzője, az 1905. év nyarán két hónapot töltött Spanyolországban. Ott szerzett benyomásai- és tapasztalatairól egy vonzón és érdekesen megírt, 418 lapra terjedő, díszesen illusztrált könyvben számol be, melyben az ország műalkotásairól, vidékei- és

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

TERMÉSZETES ÁSVÁNYVIZ

ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVA.

FÖLERAKAT EINZINGER JÓZSEF CÉG NYITRA

KOSSUTH-TÉR VÁROSHÁZ-TÉR SARKÁN.

56. 3-0.

népéről plasztikus ecsetvonásokkal mond el igen sok figyelemre méltó dolgot.

Könyve nem a Bádeckerek rendeltetésével íródott, de azért mint útmutató is hasznos szolgáltatást tehet a Spanyolországba utazó közönségnek.

A szerzőt — mint azt már művének a címlapján is jelezte — főképp a műépítmények érdekelték, melyeket legnagyobb részt eredeti felvétel után készült képekben mutat be. Ebből a szempontból a könyv a művészetek kedvelőinek a mily tanulságos, oly élvezetes olvasmányt is nyújt.

Más részről a tájak, városok, népszokások és viselet, az ország társadalmi, vallási és politikai állapotainak tömör vázolása teljes mértékben elégti ki a laikus közönség érdeklődését.

Az útleírások sorában kiváló helyet elfoglaló könyvet, melyből lapunk mai tárcájában egy részletet közlünk, melegen ajánljuk olvasó közönségünk figyelmébe.

Telefon.

A. B. Alsóricsó. Ugyancsak néppárti részről az önével teljesen ellenkező tudósítást kaptunk. Azért most tájékozatlanok vagyunk. — Fáj konstatálnunk, de való igaz, hogy trencsénmegyében talán nincs is kerület, a hol a néppárt vezetői között az egyetértés teljes és zavartalan volna. — A mi különösen az Önök kerületét illeti, a passivitás lenne a legjobb, mert egyik jelölt körül sem lehet csoportosulni.

Sz. I. Tr. Makó. A küldött összeggel 1911. végeig. — Üdvözlét!

Soponya, Esztergom. Sajnos, későn érkeztek. Pénteken már lehetetlen a lapba hosszabb cikkeket felvenni. Az a hirrovat napja.

Óvakodjunk a molyoktól

55. 4-10.

Vigyük szörme ruháinkat a nyári idényre gondozás végett Kenczler Lipót szücsmester céghez, Nyitrán, Erzsébet-út. Minden ruha tűz ellen biztosítva!

**VEREBÉLY GÉZA
URI ÉS NŐI DIVATÁRÚHÁZA
NYITRA, TÓTH VILMOS-U.**

Kisérje kérem
állandó figyelemmel
a cég
KIRAKATAIT

s meg fog **győződni**, hogy szép és jó minőségű divatárúkat **jutányosabban** mint e helyen, sehol nem vásárolhat. Ruhavásznak, zefirek, delének, madejrák, batisztok, túllók, kitűnő mosó kretonok remekválasztékban. Legdivatosabb napernyők olcsó árakban! Férfi, gyermek és fiú szalma és panama kalapok óriási választékban.

37. 8-0.

Jó házból való 3-4 középiskolát végzett fiatalember gyakornoknak felvétetik.

Telefon szám: 146.

TELEFON

Poór-féle cukrászdában!

Nyitrán, Bottyán-utca 4.
Galgócon, Erzsébet-u. 7.

A közönség kényelmére

Üzletembe bevezetttem a telefont is, úgy hogy az egész megye bármely részéről jövő telefon megrendeléseket is a leggyorsabban teljesíthetem.
Nyitriai telefon szám 146.

Házilag készült **befőttek, cukrozott gyümölcsök.** Naponta friss készítésű **vajas és dessert sütemények,** friss Gerbaud. — Ugyanott szebbnél-szebb **bonbonierek, Gerbaud, Lindt és Gala Peter-féle csokoládék, desszertek és mindenféle cukor különlegességek** nagy választékban s ami a fő **igen olcsón beszerezhetők pontos kiszolgálás mellett.**

Ünnepi kalácsok, torták mindenkor megrendelhetők és kívánatra házhoz is szállítatnak.

171. 25-52.

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét az intézetünkönél létező **takarék biztosító** osztályra. Egy korona és esekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén 1000 koronát fizet ki a nyitriai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekélyebb befizetés hetenkint 1 korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. — E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. — Részletes felvilágosítások az intézetben kaphatók **Üzlet szerzők kerestetnek!**

Nyitriai Népbank r.-társaság.

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél
NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű stíl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száraz anyagból, kitűnő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szifilla

BUTORAIM

leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig, jó ízléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s ízlésesen készülnek.

Mint hogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb árak mellett nyújtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendeléseivel hozzám fordulni sziveskedjék.

**VAJDA J.
butorkereskedő.**

11. 10-24

Kitüntetve az „ORSZÁGOS IPAREGYESÜLET” nagy ezüst érmével és dicséző oklevelével 1903.

SULGÁN ANDRÁS DIVATCIPÉSZ ÉS BÖRKERESKEDŐ
NYITRÁN, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 7. SZÁM.

A n. é. közönség figyelmét bátor vagyok felhívni az üzletemben kiállított saját készítésű, elsőrendű cipő gyártmányaimra. — Dacára a most mindenütt uralkodó drágaságnak, nagyban végzett bevásárlásaim folytán abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy elsőrendű

**férfi divat cipőket 14 koronától 18 koronáig
női divat cipőket 12 koronától 18 koronáig**

szállíthatok. — A n. é. közönség szives pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

Telefon szám: 144.

184 13-0.

Sulgán Andás,
divat cipész és bőrkereskedő.

471/1910. sz. végreh.

Árverési hirdetmény.

Ahalirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyitrai kir. járásbíróságnak 1910. évi V. II. számú végzése következtében Dr. Leitersdort Mór ügyvéd által képviselt Leitersdort Ignác pozsonyi cég javára 1500 K. s jár. erejéig 1910. évi április hó 19-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1660 kor. 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: különféle rőfös és fűszer áruk, bolti állványok és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nyitrai kir. járásbíróság 1910-ik évi V. II. 124/2. számú végzése folytán 1500 kor. tőkekövetelés, ennek 1910. évi január hó 1. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 118 kor. 75 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nyitrán, Bottyán-utca 14. szám alatt leendő megtartására **1910. évi május hó 30-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nyitrán, 1910 évi május 9. napján.

Vályi Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

66. 1-1.

HROMY ANTAL

**oki. kőmives-mester
és építési vállalkozó
NYITRÁN, III., UJ-UTCA.**

Elvállal minden az építészeti és kőmives-szakmába vágó kisebb és nagyobb munkát úgy helyben mint vidéken; hidak építését a legujabb módszer szerint; beton és vasbeton-munkát és hidakat.

Költségvetéssel és tervekkel készséggel szolgálhat.

6. 19-24.

Figyelem! Figyelem!**Megérkeztek:**

Friss töltésű összes bel- és külföldi ásványvizek.

Szöllőkötöző fonál sodrott, Raffiánál erősebb és tartósabb.

Raffia legelsőrendű szép fonatokban.

Kékkő (Rézgalic)

peronoszpóra ellen való védekezésre legbiztosabb szer. — Fölülmulja a mindenféle ajánlott porokat.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos NYITRÁN.

128. 34-52.

Gróf Esterházy Ferencz pezsgőgyára Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmas (édeses)
Aldomás (savanykás)
Billikom (száraz)

jegyű pezsgőit,

89. 12-26.

melyeket kizárólag az uradalom somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai, bánhidai szőlőiben

champagne szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és kiválóan jók.

Nyitrán kapható: Csernyák István Fia cég üzletében.

Vezérképviselő: KOLB LAJOS, Budapest, Barcsay-utca 6.

Akinek fájós lába van divatos cipőt

és mégis kényelmes, jó és szép formájú

Szőke Antal

akar viselni, az forduljon
ortopéd- és műcipészhez
Nyitra, Tóth Vilmos-u. 21.
(Stefkovits-féle házban)
és tegyen próbarendelést.

45. 9-26.

Csizmák, vadász-cipők angol és amerikai szabás szerint a legdivatosabban és szakavatottan készíttetnek. Különböző **cipő-krémek** állandóan raktáron tartatnak. **Cipőfelsőrészek** mérték szerint a **legszebb és legdivatosabb** kivitelben készíttetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!**Gombárik István**

úri és női fodrász

Nyitrán, Tóth Vilmos-utca 11. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyúkszemvágást jutányos áron.

129. 35-52.

Vesz vágott és kifésült hajat.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Hajfestékek mindenféle színben állandóan raktáron tartatnak.**Szolid és pontos kiszolgálás!**

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.

HIRDETÉSEK

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE” számára igen jutányos áron felvételnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

WEIGL ANTAL

**PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.**

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,

cimádákat, biretumokat,

mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

2. 19-52.